

Érkezett: 2011 FEBR 18.

J/2426. számú

jelentés

**a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2010. október 3-án
megtartott választása megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatos állami
feladatok végrehajtásáról**

**Előadó: dr. Navracsics Tibor
közigazgatási és igazságügyi miniszter**

Budapest, 2011. február

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2010. október 3-án megtartott választása megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatos állami feladatok végrehajtásáról

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 153. § (3) bekezdésében előírt kötelezettségemnek eleget téve, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2010. október 3-án megtartott választása állami feladatainak megszervezéséről és lebonyolításáról az alábbiakban számolok be.

I.

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2010. évi választásának törvényi háttere 2010 júliusában alapvetően megváltozott. A választások anyagi jogi szabályait a 2010. évi L. törvény újrakodifikálta, aminek következtében mintegy harmadával csökkent a helyi önkormányzati testületek tagjainak száma. Az Alkotmány 2010. augusztus 11-i módosítása a passzív választójog tekintetében állított korlátot a Magyar Honvédség, a Rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai megválasztásával kapcsolatban. A választások eljárási szabályai is jelentős mértékben megújultak a 2010. évi LX. és LXI. törvénnyel elvégzett módosításoknak köszönhetően, melyek lehetővé tették, hogy egy újonnan megválasztott Országos Választási Bizottság biztosítsa a választások törvényességét.

A választási eljárási törvény felhatalmazása alapján négy miniszteri rendeletet adtam ki az önkormányzati választások lebonyolítása érdekében:

- 4/2010. (VII. 16.) KIM rendelet - a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2010. október 3. napjára kitűzött választása, valamint a települési kisebbségi önkormányzati képviselők választása eljárási határidőinek és határnapjainak megállapításáról,
- 5/2010. (VII. 16.) KIM rendelet - a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvénynek a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a kisebbségi önkormányzati képviselők választásán történő végrehajtásáról,
- 7/2010. (VII. 21.) KIM rendelet - a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a kisebbségi önkormányzati képviselők választása költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről,
- 8/2010. (VIII. 18.) KIM rendelet - a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvénynek az országgyűlési képviselők választásán történő végrehajtásáról szóló 35/2009. (XII. 30.) ÖM rendelet és a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvénynek a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a kisebbségi önkormányzati képviselők választásán történő végrehajtásáról szóló 5/2010. (VII. 16.) KIM rendelet módosításáról.

II.

Az ország 3176 településén tartottunk önkormányzati választást 2010. október 3-án. A köztársasági elnök 2007-ben és 2010-ben két új községgé nyilvánításról döntött. A területszervezési eljárásról szóló törvény szerint a köztársasági elnök döntése az

önkormányzati általános választás napján lép hatályba. Mindezek alapján 2010. október 3-án a 2007-ben és a 2010-ben községgé nyilvánított Tekenyén és Mosonudvaron is sor került az önkormányzati választásokra.

A választási bizottságok összesen 406 jelölő szervezetet vettek nyilvántartásba. A jelölő szervezetek 25 526 jelöltet állítottak, a független jelöltek száma 42 753 volt.

A választáson a 8 186 378 választójogosult közül 3 818 523 adta le szavazatát, ami 46,64 %-os részvételt jelent.

2010. október 3-án a választópolgárok 3163 polgármestert, a fővárosi főpolgármestert, 16 902 települési önkormányzati képviselőt, 391 megyei közgyűlési képviselőt, és 33 fővárosi közgyűlési tagot választottak meg.

A megválasztható önkormányzati képviselők száma 2006-ban 25 964 volt, 2010-ben 17 338-re csökkent. A jelölt- és listaállításról a melléklet részletes információkat tartalmaz.

A megismételt szavazások száma 2006-hoz képest (13 település) nőtt: most összesen 18 településen kellett valamely oknál fogva a szavazást megismételni (például a választás eredményét befolyásoló kampánycsend-sértés miatt illetve nagy számú beköltözés következtében).

13 településen időközi polgármester-választást, 5 településen időközi képviselő-választást kellett tartani (például szükséges számú jelölt hiánya illetve szavazategyenlőség miatt). 2006-hoz képest ez a szám csökkent, mivel négy évvel ezelőtt. 14 polgármesteri és 17 képviselői mandátum dőlt el időközi választáson.

III.

2010 júliusában dr. Sári Miklóst neveztem ki az Országos Választási Iroda élére. Ugyanebben a hónapban az Országgyűlés megválasztotta az Országos Választási Bizottság új tagjait [dr. Bordás Vilmos (elnök), dr. Sasvári Róbert (elnökhelyettes), dr. Bozsóki Éva, dr. Hunyadfalvi Ákos, dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán], mely a parlamenti pártok megbízott tagjaival kiegészülve [dr. Borbély Andrea (JOBBIK), dr. Litresits András (MSZP), dr. Sárhegyi Zoltán (Fidesz-Magyar Polgári Szövetség), dr. Szabó Iván (KDNP), Szabó Miklós (LMP)] örködött a választások törvényes lebonyolítása felett.

A választást követően mind az Országos Választási Iroda, mind az Országos Választási Bizottság, mind a területi és helyi választási szervek jogalkalmazási tapasztalatait összegyűjtöttük annak érdekében, hogy azokat – az előttünk álló választási reform keretében – a szabályozás módosítása során hasznosíthassuk.

IV.

A költségvetési törvény egy összegben határozta meg a 2010. évi országgyűlési és önkormányzati választásokra fordítható kiadások összegét. A két választás lebonyolítására 10 850 millió forint került biztosításra, ebből az országgyűlési választásra felhasznált összeg maradványát, 5 351 000 ezer forintot fordíthattuk a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a települési kisebbségi önkormányzati képviselők választására. A lebonyolításra rendelkezésre álló pénzügyi

keret nemcsak elegendő volt a törvény által meghatározott feladatok végrehajtására, de a takarékosági intézkedéseknek köszönhetően mintegy 300 millió forintot sikerült megtakarítani.

V.

A helyi önkormányzati testületek létszámának csökkentése miatt a választást megelőző időszakban valamennyi településen, továbbá a megyei és a fővárosi közgyűlésekben is meg kellett állapítani a megválasztásra kerülő új testületek létszámát, amit a választási irodák vezetői határidőben elvégeztek.

Emellett a 10 000-nél több lakosú településeken újra meg kellett határozni a választókerületek és a szavazókörök határait. E feladatokat a helyi választási irodák vezetői – a szoros határidő ellenére – időben elvégezték, és a benyújtott 42 jogorvoslati kérelmet a területi választási irodák vezetői ugyancsak határidőben elbírálták.

VI.

A választási értesítők és az ajánlószevvények a jogszabályban előírt időpontig megküldésre kerültek a választópolgárok részére.

A választójoggal rendelkező polgárok szavazásának elősegítése érdekében az Országos Választási Iroda külön kampány keretében hívta fel a figyelmet a személyazonosításra alkalmas igazolványok érvényességének ellenőrzésére. A szavazás napján az okmányirodák jelentős része nyitva tartott, biztosítva a lejárt igazolványok megújításának lehetőségét.

Az önkormányzati választásokon 7 434 igazolást adtak ki a helyi választási irodák vezetői, ezek kezelése és az igazolással szavazás gördülékenyen, torlódásmentesen zajlott.

VII.

Minden választási iroda választási információs szolgálatot működtetett, és postaládába dobott szórólappal, továbbá internetes honlapjaikon keresztül is tájékoztatták a lakosságot a választásokkal kapcsolatos tudnivalókról. Az Országos Választási Iroda társadalmi célú hirdetések segítségével juttatta el a szavazással kapcsolatos legfontosabb információkat a választópolgárokhoz.

Az Országos Választási Iroda ismételten lehetőséget biztosított a médiumok és a jelölő szervezetek részére a szavazásnapj adatok – tovább-feldolgozható formában történő – akadálymentes elérésére.

Az Országos Választási Iroda és a területi választási irodák rendszeresen tartottak sajtótájékoztatókat a média képviselői részére.

Az Országos Választási Iroda online távoktatási rendszerrel támogatta a választási irodák felkészülését, a területi választási irodák pedig folyamatos konzultációs lehetőséget biztosítottak és rendszeresen értekezleteket tartottak a helyi választási irodák részére. A választási irodák elvégezték a választási bizottságok tagjainak

felkészítését. Az Országos Választási Iroda a Választási Füzetek sorozat új számait jelentette meg, ezzel elősegítve a választási szervek tagjainak munkáját.

VIII.

A választások informatikai rendszere most is nélkülözhetetlen támogatást nyújtott a választási igazgatás számára, a szavazókörök kialakításától kezdve a névjegyzék vezetésén át egészen az eredmény megállapításáig.

A választás informatikai rendszerét – állami feladatként – a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala működtette.

Megyei szinten a választási informatikai feladatok a közigazgatási hivatalok közreműködésével valósultak meg.

Az önkormányzati választásokon első alkalommal valósulhatott meg, hogy valamennyi település helyi választási irodája saját maga ellenőrizte a benyújtott ajánlászervevényeket. Ezzel és a gondos előkészítéssel, valamint a választási irodák munkaidőn túli és hétvégi munkavégzésével értük el, hogy – a határidő két napra csökkentése ellenére – fennakadás nélkül a választási bizottságok rendelkezésére álltak a jelöltek nyilvántartásba vételéhez szükséges információk.

IX.

A választások törvényes és szakszerű lebonyolításának legbeszédesebb bizonyítéka, hogy a választásokkal kapcsolatban igen csekély számban nyújtottak be kifogást, és a választási bizottságok döntéseivel szembeni jogorvoslatok száma is rendkívül alacsony volt. A választási kampánytevékenységgel kapcsolatos kifogások száma is csökkent, és – a kampánycsend egy naposra korlátozásának is köszönhetően – kampánycsendsértést is elenyésző számban jeleztek a választópolgárok.

Összesen 18 településen rendelték el a választási szervek, illetőleg a bíróságok valamilyen törvénysértés miatt a szavazás megismétlését. A szavazások egy részét azért kellett megismételni, mert egyes településekre a választásokat megelőzően igen nagy számban költöztek be, aminek következtében a település lakosság száma duplájára-háromszorosára nőtt. Ezen okból Keresztéte településen három alkalommal is megismételték a szavazást. Amennyiben bebizonyosodik, hogy az ilyen lakcímlétesítések célja a választás eredményének befolyásolása volt, az elkövetőknek tettük büntetőjogi következményeivel is számolniuk kell. Ennek érdekében a választási szervek megtették a szükséges lépéseket.

X.

A választások sikeres lebonyolításának kulcsszereplői a választási szervek tagjai. Mintegy 60 000 választási bizottsági tag, illetőleg 30 000 köztisztviselő és közalkalmazott dolgozott azon, hogy a választások tisztán, törvényesen kerüljenek lebonyolításra.

Köszönetemet fejezem ki mindenkinek, aki az önkormányzati választások sikeres lebonyolításához hozzájárult, külön kiemelve a választási bizottságok és a választási irodák tagjait.

Jelölt- és listaállítás áttekintése

Polgármesterjelöltek			
		2006.	2010.
Települések	jelöltállítás feltétele	10 ezer lakos alatti településeken a választók 3%-ának ajánlása, 10-100 ezer lakos közötti településeken a választók 2%-ának (de legalább 300) ajánlása, 100 ezer lakos feletti településeken a választók 1%-ának (de legalább 2000) ajánlása	
	mandátumok száma / jelöltek száma	3174 / 8494	3176 / 8752
Budapest főpolgármestere	jelöltállítás feltétele	választók 0,5%-ának ajánlása	választók 2%-ának ajánlása
	jelöltek száma	5	4

Képviselő-testületek jelöltjei			
		2006.	2010.
10 ezer alatti települések (egyéni listás jelöltek)	jelöltállítás feltétele	választók 1%-ának ajánlása	
	mandátumok száma / jelöltek száma	21 569 / 50 544	14 642 / 41 607
10 ezer feletti települések (+fővárosi kerületek)	Egyéni választókerületi jelöltek		
	jelöltállítás feltétele	választók 1%-ának ajánlása	
	mandátumok száma / jelöltek száma	2079 / 12 689	1631 / 8590
	Kompenzációs lista állítása		
	listaállítás feltétele	egyéni választókerületek több mint negyede	egyéni választókerületek több mint fele
	települések száma / (mandátumok száma) / listák száma	165 / (1415) / 1069	168 / (641) / 797

Fővárosi és megyei közgyűlések			
		2006.	2010.
Megyei közgyűlések	<i>listaállítás feltétele</i>	<i>választók 0,3%-ának ajánlása</i>	<i>választók 1%-ának ajánlása</i>
	listák száma / (mandátumok száma)	347 / (835) (megyéenként két választókerületben)	72 / (391)
Fővárosi közgyűlés	<i>listaállítás feltétele</i>	<i>kompensációs lista 6 kerületben</i>	<i>kompensációs lista 12 kerületben</i>
	listák száma / (mandátumok száma)	9 / (66)	4 / (33)